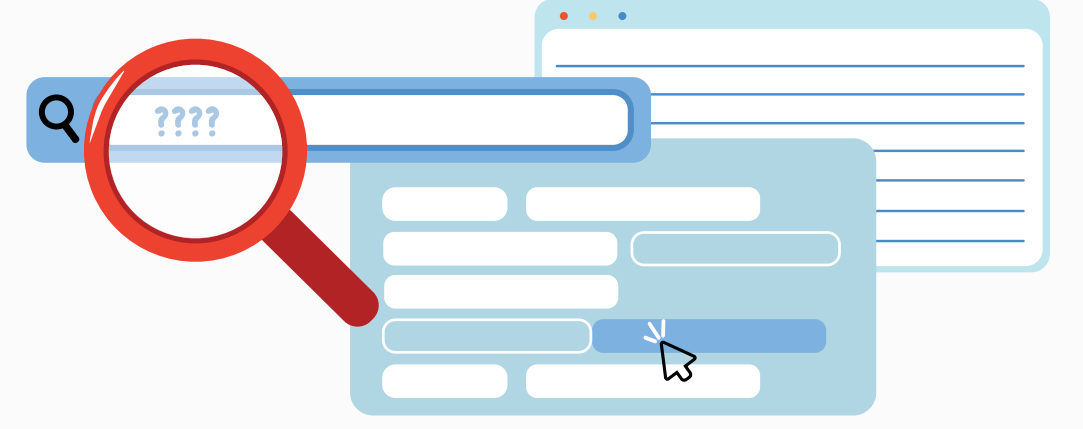

DEZENFORMASYONU TESPİT ETMEK İÇİN İPUÇLARI

Dezenformasyon, yanlış bilginin kasıtlı olarak yanıltmak amacıyla yayılması anlamına gelir.

1 Yazarın Kim Olduğuna Bak

- Yazar gerçek kişi mi kontrol et.
- Google, LinkedIn, sosyal medya hesapları gibi erişilebilir kaynaklardan yazarı araştır.

2 Kaynağı Kontrol Et

- Paylaşılan bilgilerin kaynağını kontrol et.
- İnternet sitesi ise sitenin, "hakkında" bölümünden misyonunu, iletişim bilgilerini ve sitenin güvenilirliğini araştır.

3 Bağlantı Adresi ve Uzantılarına Dikkat Et

- İnternet sitesinin adres uzantısı; "gov" veya "edu" ile bitiyorsa site güvenilirdir.
- "com" ile bitiyorsa sitenin güvenilirliğini araştır.
- ".co" veya "com.co" gibi olağandışı uzantılarla bitiyorsa o siteden uzak dur.
- Bağlantı adreslerindeki harf oyunlarına karşı dikkatli ol.

4 Tarihi Kontrol Et

- Haber paylaşım tarihini ve güncelliğini kontrol et.
- Bazen eski haberler tekrar paylaşılır, ancak bu onların güncel konularla alakalı veya doğru olduğu anlamına gelmez.

www.dmm.gov.tr

5 Destekleyici Kaynaklar/Kanıtlar Ara

- Okuduğun haberde öne sürülen iddiaları destekleyici kanıtlar olup olmadığına bak.
- İddialarını kanıtlayamayan kaynaklara karşı dikkatli ol.

6 Başlıkların Altını da Oku

- Haber başlıkları tıklanma sayısını arttırmak için yanıltıcı ve sansasyonel olabilir.
- Bir haberin başlığıyla birlikte içeriğini de oku.
- Tık tuzağına karşı dikkatli ol.

7 Resmi Kaynaklara bak

- Kriz anlarında ve kritik gelişmelerde resmi kaynakların açıklamalarını takip et.

8 İroni veya Mizah mı?

- Bazı içerikler ironi ve mizah için üretilmektedir. Tuhaf ve sıra dışı görünen içerikler gerçek mi yoksa mizah veya ironi mi gözden geçir.

9 Dilbilgisi ve Yazım Hataları Var mı?

- Saygın yayın kaynakları, üst düzey dilbilgisi ve yazım standartlarına sahiptir.
- Yazıda bariz yazım veya dilbilgisi hataları varsa ya yazar aceleyle yayınlamıştır ya da yazdıkları hakkında uzmanlığı yoktur. Yazı dezenformasyon için de üretilmiş olabilir.

10 Fotoğraflara Dikkat Et-Tersine Arama Yap

- Paylaşımlarda yer alan fotoğraf ve görsellere karşı dikkatli ol. Hazır görsel sitelerinden alınmış, üzerinde oynama yapılmış olabilir.
- Görseli, Tersine Arama gibi yöntemlerle kontrol et.

11 Ön Yargılarını Kontrol Et

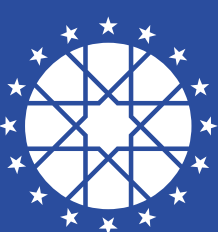
- Herkesin önyargıları vardır. Başlığın ve haberin neden ilginçtiğini düşün?
- Paylaşımın taraflı olup olmadığını, kendi inanç ve önyargılarının seni etkileyip etkilemediğini sorgula.

12 Duygularına Hitap Ediyorsa Dikkat Et

- Okudukların seni çok kızdırıyor, mutlu ediyor, korkutuyor veya hislendiriyorsa dikkat et.
- Bu bir yalan haber olabilir mi sorgula. Propagandalarda olduğu gibi yalan haberler de duygularını hedef alır.

OKUDUKLARINI SORGULA
DOĞRULUĞUNDAN EMİN
OLMADIĞIN HİÇBİR ŞEYİ

PAYLAŞMA!

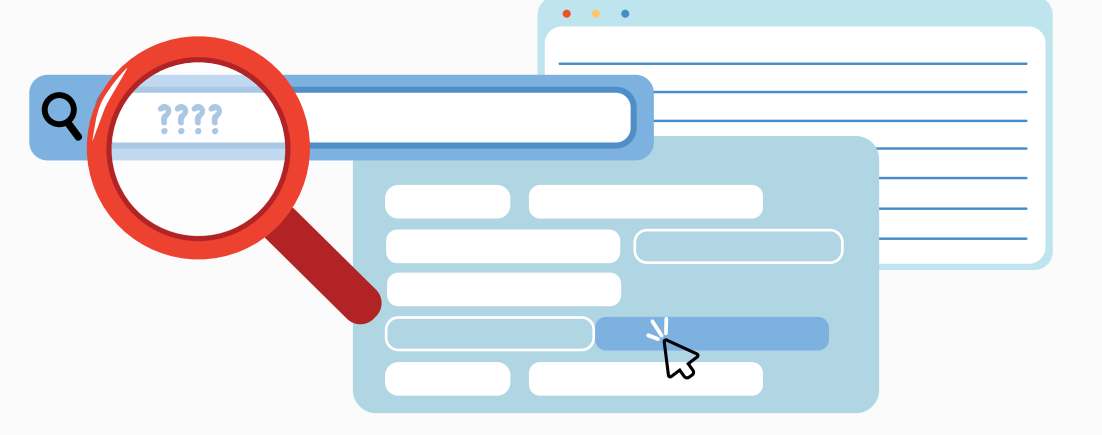

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

DMM

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
Dezenformasyonla Mücadele Merkezi

DEZENFORMASYONU TESPİT ETMEK İÇİN İPUÇLARI

Dezenformasyon, yanlış bilginin kasıtlı olarak yanıltmak amacıyla yayılması anlamına gelir.

1 Yazarın Kim Olduğuna Bak

- Yazar gerçek kişi mi kontrol et.
- Google, LinkedIn, sosyal medya hesapları gibi erişilebilir kaynaklardan yazarı araştır.

2 Kaynağı Kontrol Et

- Paylaşılan bilgilerin kaynağını kontrol et.
- İnternet sitesi ise sitenin, "hakkında" bölümünden misyonunu, iletişim bilgilerini ve sitenin güvenilirliğini araştır.

3 Bağlantı Adresi ve Uzantılarına Dikkat Et

- İnternet sitesinin adres uzantısı; "gov" veya "edu" ile bitiyorsa site güvenilirdir.
- "com" ile bitiyorsa sitenin güvenilirliğini araştır.
- ".co" veya "com.co" gibi olağandışı uzantılarla bitiyorsa o siteden uzak dur.
- Bağlantı adreslerindeki harf oyunlarına karşı dikkatli ol.

4 Tarihi Kontrol Et

- Haber paylaşım tarihini ve güncelliğini kontrol et.
- Bazen eski haberler tekrar paylaşılır, ancak bu onların güncel konularla alakalı veya doğru olduğu anlamına gelmez.

www.dmm.gov.tr

5 Destekleyici Kaynaklar/Kanıtlar Ara

- Okuduğun haberde öne sürülen iddiaları destekleyici kanıtlar olup olmadığına bak.
- İddialarını kanıtlayamayan kaynaklara karşı dikkatli ol.

6 Başlıkların Altını da Oku

- Haber başlıkları tıklanma sayısını arttırmak için yanıltıcı ve sansasyonel olabilir.
- Bir haberin başlığıyla birlikte içeriğini de oku.
- Tık tuzağına karşı dikkatli ol.

7 Resmi Kaynaklara bak

- Kriz anlarında ve kritik gelişmelerde resmi kaynakların açıklamalarını takip et.

8 İroni veya Mizah mı?

- Bazı içerikler ironi ve mizah için üretilmektedir. Tuhaf ve sıra dışı görünen içerikler gerçek mi yoksa mizah veya ironi mi gözden geçir.

9 Dilbilgisi ve Yazım Hataları Var mı?

- Saygın yayın kaynakları, üst düzey dilbilgisi ve yazım standartlarına sahiptir.
- Yazıda bariz yazım veya dilbilgisi hataları varsa ya yazar aceleyle yayınlamıştır ya da yazdıkları hakkında uzmanlığı yoktur. Yazı dezenformasyon için de üretilmiş olabilir.

10 Fotoğraflara Dikkat Et-Tersine Arama Yap

- Paylaşımlarda yer alan fotoğraf ve görsellere karşı dikkatli ol. Hazır görsel sitelerinden alınmış, üzerinde oynama yapılmış olabilir.
- Görseli, Tersine Arama gibi yöntemlerle kontrol et.

11 Ön Yargılarını Kontrol Et

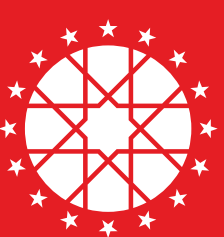
- Herkesin önyargıları vardır. Başlığın ve haberin neden ilgini çektiğini düşün?
- Paylaşımın taraflı olup olmadığını, kendi inanç ve önyargılarının seni etkileyip etkilemediğini sorgula.

12 Duygularına Hitap Ediyorsa Dikkat Et

- Okudukların seni çok kızdırıyor, mutlu ediyor, korkutuyor veya hislendiriyorsa dikkat et.
- Bu bir yalan haber olabilir mi sorgula. Propagandalarda olduğu gibi yalan haberler de duygularını hedef alır.

OKUDUKLARINI SORGULA
DOĞRULUĞUNDAN EMİN
OLMADIĞIN HİÇBİR ŞEYİ

PAYLAŞMA!

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

DMM

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
Dezenformasyonla Mücadele Merkezi